
Autoři poplatků na vysokých školách by neudělali maturitu

Autoři poplatků na vysokých školách by neudělali maturitu

24.5.2012, Rubrika: Publicistika, Strana: 6, Autor: Jiří Zlatuška

Placení odloženého školného za studium na veřejných vysokých školách bylo jednou z nejdůkladněji propracovaných částí Bílé knihy, kterou v době Topolánkovy vlády připravil z pověření tehdejší ministryně Miroslavy Kopicové tým Petra Matějů.

Vláda Petra Nečase si ve svém programovém prohlášení v srpnu 2010 vzala tento koncept jako základ závazku zavést odložené školné, které by měli splácet jen absolventi s příjmy převyšujícími průměrný příjem v České republice. Statistická data o struktuře příjmů v ČR za minulý rok spolehlivě vyvracejí reálnost takového slibu a usvědčují autory z elementárních pochybení. Deník Právo upozornil, že v loňském kalendářním roce mělo 69 procent zaměstnanců mzdu nižší, než je mzda průměrná. Na vysokou školu sice nastupuje nadpoloviční většina populačního ročníku 19letých, splácení by se však týkalo nejvýše třiceti procent zaměstnanců. Polovina studentů by příjmů potřebných k překročení limitu pro splácení nedosáhla a splácení by za ně musel včetně úroků převzít stát.

Na tento závěr nemusí mít člověk zrovna znalosti z náročnější úrovně maturitní zkoušky z matematiky. Žádných velkých politologických vědomostí není třeba ani k tomu, aby bylo jasné, že za takové situace by logicky následovalo zvyšování školného a zpřísňování podmínek pro studenty, jak je to ostatně vidět ze zahraničních skutečností.

Když se bývalý ministr Josef Dobeš snažil zpoplatnění studentů obhajovat, přišel jménem Nečasovy vlády s dojemným zdůvodňováním asociálnosti současného stavu: „Řekněte mně, proč paní prodavačka v Kauflandu má ze svých daní platit studenta sedm let na vysoké škole, když ona sama nemá vysokoškolské vzdělání, pracuje rukama. Jak to, že rodina, která má tři děti, ani jedno dítě není na vysoké škole, má ze svých daní platit studentovi sedm let studia.“ Z tohoto východiska vzešla nedávná změna vládního prohlášení. Nefungují-li starší propočty týmu Petra Matějů a jeho spolupracovníků, zkasírujeme studenty aspoň zápisným.

Data statistického úřadu za loňský rok však ukazují, že ani melodrama o prodavačkách financujících vysokoškoláky není pravdivé. Devadesát procent prodavaček potravinářského zboží, tedy včetně těch v Kauflandu, má mzdu nižší než 16 820 Kč a ty nejlépe placené z nich odvádějí na daních 1320 Kč měsíčně, pokud jsou bezdětné, 203 koruny v případě, že mají jedno dítě, a v případě dvou dětí by již neplatila nic.

Reálná data o příjmech dobře ukazují neudržitelnost východisek, na kterých tvrzení o asociálnosti současného systému stojí. Zápisné, pokud bude zavedeno, nic na výdajích z daní odvedených touto prodavačkou nespraví. Pouze se pronikavě zhorší dostupnost vzdělání pro děti té prodavačky – ať již tím, že si budou muset intenzivněji přivydělávat ve srovnání se spolužáky z majetnějších rodin, nebo výraznějším zadlužením během studia.

Financování vysokého školství dnes stojí na mezigenerační solidaritě více vydělávajících s těmi, kteří si vzděláním pro lepší budoucí uplatnění teprve připravují podmínky. Jednoduché propočty ukazují, že zavádění plateb od studentů do tohoto systému nepřináší zlepšení.

Nepřípravenost celého konceptu zápisného ze strany ministerstva školství může být vítanou příležitostí nepouštět se do dalšího experimentu se zpoplatněním studentů, u něž pro nahlédnutí vad nepotřebujeme žádnou složitou matematiku. Z té by zatím vláda zjevně propadla i v té nejjednodušší variantě. Ministr Petr Fiala se pro ni může pokusit aspoň o reparát.